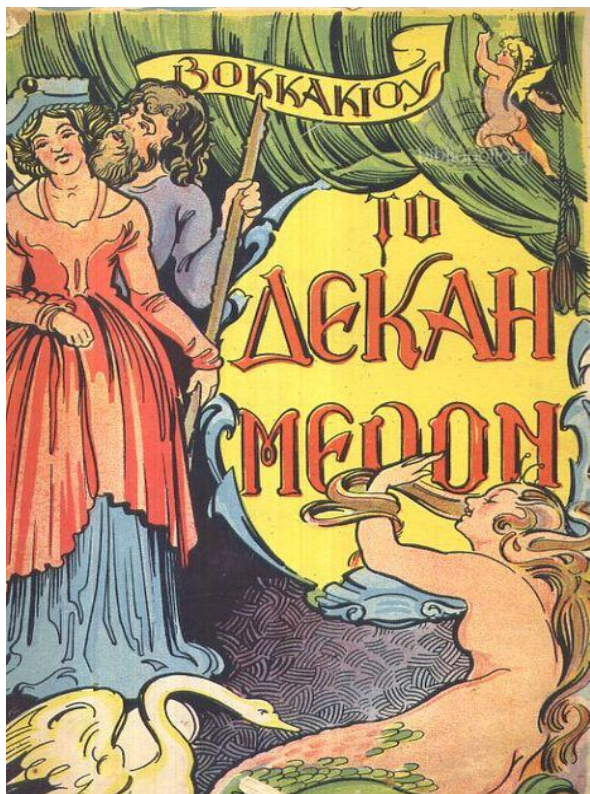

"ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ"

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Κυριακή, 01 Ιανουάριος 2012 21:26 -

24grammata.com

γράφει η Μαρία Χριστίνα Κατάλδο – Χαλκιώτη
(μετάφραση Θεοδώρου Αλεξέλλη)

Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα χαιρομαι που θα μιλήσω για την Ιταλία, την χώρα απ' όπου προέρχομαι, τη χώρα της ποίησης και του έρωτα!

Από την αρχή του 13ου αιώνα συναντάμε την θαυμάσια Σικελική παραγωγή της Αυλικής ποίησης (Poesia Aulica). Στη συνέχεια, η τοσκάνικη τοπική διάλεκτος αναλαμβάνει με την Ευγενή Ποίηση (Poesia Cortese) του Δάντη και τα σονέτα του Πετράρχη. Πίσω από ένα τέτοιο θαύμα υπήρχε πάντα μια γυναίκα ως πηγή έμπνευσης και ως το πιο δελεαστικό αντικείμενο επιθυμίας. Το μάτι του ποιητή μπορούσε να τη μεταμορφώσει είτε σε άγγελο

του παραδείσου είτε σε άγγελο θανάτου! Αλλά ήταν ποτέ πραγματικά άγγελος;

Αφού η ποίηση δεν μπορεί να δώσει μια ικανοποιητική απάντηση σε αυτό το ερώτημα, δεν πρόκειται να μιλήσω για έναν ποιητή. Θα προτιμούσα να σας συστήσω το μαύρο πρόβατο της λογοτεχνίας, εκείνον που δεν ακολούθησε το ρεύμα, εκείνον που παρουσίαζε αληθινές γυναίκες με σάρκα και αίμα· παρακαλώ, γνωρίστε την Αυτού Υψηλότητα, τον Τζιοβάννι Μποκάτσιο (εξελληνισμένα, Βοκκάκιος)!

Μόνο 48 χρόνια μετά τη γέννηση του Δάντη Αλιγκιέρι (Dante Alighieri) και 10 από αυτή του Πετράρχη, ο μοναδικός Τζιοβάννι ήρθε στον κόσμο στο Τσερτάλντο, ένα χωριό κοντά στη Φλωρεντία. Ήταν 1313. Ο πατέρας του ήταν ένας έμπορος που λειτουργούσε την επιχείρηση του μαζί με μία από τις πλουσιότερες οικογένειες στη Φλωρεντία: τους Μπάρντι. Η μητέρα του Τζιοβάννι είναι άγνωστη, ίσως λόγω της ταπεινής της καταγωγής. Όπως έθεσε η Κείτλιν Γουίλιαμς σε ένα δοκίμιο για τον Βοκκάκιο και τις γυναίκες «αυτός ανατράφηκε κυρίως από τη μητέρα του [...] και αντιμετώπιζε τον πατέρα με κάποια περιφρόνηση». Η δυσαρέσκεια προς τον πατέρα του μεγάλωσε όταν αυτός παντρεύτηκε μια άλλη γυναίκα. Απ' όσο γνωρίζουμε ο νεαρός Τζιοβάννι απέρριπτε την κώδικα ηθικής του πατέρα του, παρ' όλο που στην προσωπική του ζωή, ο Τζιοβάννι έσπειρε πολλά νόθα παιδιά. Ισχύει όντως το ρηθέν ότι το μήλο κάτω απ' τη μηλιά θα πέσει!

Ο Τζιοβάννι μεγάλωσε στη Νάπολη, όπου έδρευε η επιχείρηση του πατέρα του. Ο νεαρός άνδρας ήταν περικυκλωμένος από εμπόρους. Το πεπρωμένο του ήταν ήδη προκαθορισμένο, παρ' όλο που οι επιχειρήσεις δεν του ταίριαζαν καθόλου! Αντίθετα, ήταν τρελός για την λογοτεχνία. Διάβαζε κάθε ίχνος λογοτεχνίας που μπορούσε να βρει, ολομόναχος, χωρίς καμία καθοδήγηση. Κατά κάποιον τρόπο, αυτή η αντισυμβατική εκπαίδευση έκανε τον Τζιοβάννι μοναδικό, αν και μετάνιωνε όλη του τη ζωή το ότι δεν είχε λάβει επίσημη Παιδεία. Το 1340, κατά τη διάρκεια μιας επιδημίας πανούκλας στη Φλωρεντία, ο πατέρας του πέθανε. Αυτό το συμβάν έδωσε στον Γιοναππί την ελευθερία να ακολουθήσει το λογοτεχνικό του όνειρο και την έμπνευση να γράψει ένα από τα μεγαλύτερα παγκόσμια αριστουργήματα: το Δεκαήμερο.

Ο Τζιοβάννι Μποκάτσιο ήταν ερωτευμένος με την ελληνική γλώσσα και κατάφερε να τη μάθει. Η ονομασία Δεκαήμερο προέρχεται από τη φράση Δέκα Ημερών και αναφέρεται στις ημέρες κατά τις οποίες αφηγούνται τις ιστορίες που ονομάζονταν νουβέλες τρεις άνδρες και επτά γυναίκες, που βρήκαν καταφύγιο σε μια εξοχική έπαυλη έξω από τη Φλωρεντία για να ξεφύγουν από την απειλή του Μαύρου Θανάτου. Αυτή η ομάδα νέων ανθρώπων, που ονομαζόταν "brigata", αποφάσισε να αφήσει πίσω της όλους τους κοινωνικούς περιορισμούς των αυστηρών ηθών και αισθάνθηκε ελεύθερη να διηγηθεί ιστορίες γεμάτες από τολμηρές

σεξουαλικές αναφορές.

Πρόθεση μου είναι να περιγράψω την κύρια δομή του Δεκαήμερου. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιθυμώ να εξηγήσω την απόσταση μεταξύ των γυναικείων χαρακτήρων και του Αριστοκρατικού προτύπου του μεσαιώνα.

Η δομή του Δεκαήμερου είναι περισσότερο περίπλοκη απ' όσο μπορεί κανείς να φανταστεί. Υπάρχει ένας εξωτερικός αφηγητής, ο οποίος συστήνει τα κύρια συμβάντα κάθε ημέρας με τη μορφή «σύντομων κηρυγμάτων». Υπάρχουν 10 επίσημοι αφηγητές: Η Παμπινέα, η Φιλομένα, η Νεφέλη, η Φιαμμέττα, η Ελίσα, η Λαουρέττα, η Αιμίλια, ο Φιλοστράτο, ο Ντιόνεο και ο Πάμφιλο, οι οποίοι περιστασιακά συναντιούνται στην εκκλησία Σάντα Μαρία Νοβέλλα στη Φλωρεντία και αποφασίζουν να εγκαταλείψουν την πόλη παρέα. Κάθε ημέρα, για 10 ημέρες, ένας από τους συμμετέχοντες εκλέγεται βασιλιάς ή βασίλισσα και αυτός ή αυτή αποφασίζει το θέμα των ιστοριών που θα αφηγηθούν. Ο μόνος συμμετέχων στον οποίο επιτρέπεται να πει μια ιστορία εκτός θέματος είναι ο Ντιόνεο, επειδή οι ιστορίες του είναι οι πιο τολμηρές!

Με λογοτεχνικούς όρους, η δομή του Δεκαήμερου είναι ένα "cornice", ένα πλαίσιο όπου μια σειρά ξεχωριστών στοιχείων στοχεύουν να δημιουργήσουν μια αντίληψη ομοιογένειας, μια ειδυλλιακή βουκολική σκηνή όπου όμορφοι συμμετέχοντες συντρώγουν, γελούν και συζητούν για έναν ιδανικό κόσμο. Ο Βοκκάκιος ήταν συνεπαρμένος με τον αριστοκρατικό τρόπο ζωής που οι πλούσιοι έμποροι είχαν υιοθετήσει ως μέσο για να ανέλθουν στην κοινωνική ιεραρχία. Όπως ο Βιττόρε Μπιάνκα ευφυώς παρατήρησε, ο Βοκκάκιος δημιούργησε την «εποποιία των εμπόρων» (epopea dei mercatanti), δηλαδή μια πραγματική εποποιία για τους αυτοδημιούργητους άνδρες που είχαν αντικαταστήσει τις παλιές αριστοκρατικές αξίες με νέες υλιστικές.

Το Δεκαήμερο περιγράφει τα πάθη και τις αρετές των εμπόρων, επειδή αντιπροσωπεύει τη νέα λογοτεχνία της μπουρζουαζίας που έχει τη δυνατότητα να αγοράσει βιβλία, αλλά δεν μπορεί να διαβάσει λατινικά. Ο Βοκκάκιος γράφει στην τοπική διάλεκτο, την ομιλούμενη της Τοσκάνης. Ας θυμηθούμε ότι τα βιβλία που κυκλοφορούσαν τον 14ο αιώνα ήταν χειρόγραφα και η περισσότερη από τη γνωστή λογοτεχνία είχε γραφεί στα λατινικά. Η τοπική διάλεκτος θεωρούταν μια φτωχή γλώσσα, χωρίς γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες, ενώ τα Λατινικά γράφονταν και μπορούσαν να κατανοηθούν από μια μικρή μειοψηφία λογίων.

Ο Βοκκάκιος χρησιμοποιεί τον Έρωτα και την Τύχη ως κυρίαρχα θέματα, αλλά σε αυτά τα θέματα χρεώνονται νέες σημασίες. Για παράδειγμα, ο έρωτας αντιμετωπίζεται ως κάτι μπουρλέσκ και η ονομασία «έρωτας» εφαρμόζεται σε απλή σεξουαλική ικανοποίηση. Η Τύχη γίνεται αντιληπτή με την ευρεία έννοια του «πεπρωμένου», το οποίο δίνει και παίρνει υλικά αγαθά απ' τους πρωταγωνιστές των ιστοριών, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλουν για να αποφύγουν τις κακοτοπιές. Αφού το Δεκαήμερο είναι γραμμένο για ένα νέο είδος αναγνώστη που θέλει να ψυχαγωγηθεί και να διασκεδάσει, ο Βοκκάκιος συλλέγει υλικό από την προφορική παράδοση, όπως συνθήματα, παροιμίες και αστεία, τα οποία είναι μια άμεση πηγή ψυχαγωγίας.

Το Μεσαίωνα η λέξη «πνευματική ιδιοκτησία» (copyright) δεν είχε ακόμη εφευρεθεί. Ο Βοκκάκιος δεν κλέβει ιστορίες που κυκλοφορούν στην εποχή του, αλλά τις χρησιμοποιεί για να μας γνωστοποιήσει τη δική του άποψη για τον κόσμο και τις λογοτεχνικές του προτιμήσεις. Αλλά τις προτιμήσεις του δεν μοιράζονται και οι συνάδελφοι του. Για παράδειγμα ο Πετράρχης διάβασε το Δεκαήμερο και το έκρινε ως χαμηλής ποιότητας λογοτεχνία, εκτός από τη νουβέλα για την Γκριζέλντα, που είχε δημιουργηθεί από τον ίδιο το Βοκκάκιο. Ο Πετράρχης μετέφρασε τη νουβέλα στα Λατινικά και την έκανε διάσημη στο βαθμό που ο Τζέφρυ Τσώσερ τη συμπεριέλαβε στους Θρύλους του Κάντερμπερι (Canterbury Tales), με έναν πρόλογο που αποδίδει αυτή τη θαυμαστή νουβέλα στον Πετράρχη! Ο χρόνος επέστρεψε την πατρότητα της νουβέλας στο νόμιμο γονέα της, ο οποίος την είχε χάσει χωρίς αντίδραση.

Το εντυπωσιακό στοιχείο του Δεκαήμερου είναι ότι οι γυναικείοι χαρακτήρες είναι σε απόλυτη πλειοψηφία σε σχέση με τους άνδρες. Όμως, όπως δείχνει η αφήγηση των ιστοριών, οι γυναίκες χρησιμοποιούν την ίδια τολμηρή γλώσσα με τους άνδρες συναδέλφους τους και την ίδια οπτική γωνία! Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν διαφορές ως προς την περιγραφή της συνουσίας και των ευαίσθητων λεπτομερειών μεταξύ των δύο φύλων. Αυτό επίσης υποδεικνύει ότι η κοινωνική θέση των γυναικών στη συγκεκριμένη αυτή κοινωνία περιορίζεται σε ευρέως γνωστά στερεότυπα όπως η ομορφιά, η παρθενία, η υποταγή στην ανδρική θέληση, ο αποκλεισμός από την κοινωνική ζωή και η ακόρεστη σεξουαλική όρεξη!

Παρ' όλ' αυτά, στην αρχή της πρώτης ημέρας, οι επτά κυρίες παρουσιάζονται σύμφωνα με τους κανόνες του «μοντέλου κορτέζε», το οποίο επέβαλλε μια αυστηρή διάκριση των φύλων, στο βαθμό που θα ήταν άκομφο να προσκαλέσουν έναν άνδρα ή ακόμη και να του μιλήσουν δημοσίως. Η ακραία αυτή επιταγή κάνει τις νεαρές γυναίκες να διακινδυνεύσουν την υπόληψη τους, επειδή είναι πεπεισμένες ότι είναι εύθραυστα πλάσματα. Η Φιλομένα, μια από τις αφηγήτριες, λέει στην εκκλησία:

"ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ"

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Κυριακή, 01 Ιανουάριος 2012 21:26 -

«Θυμηθείτε ότι είμαστε όλες γυναίκες, και κάθε νεαρή κοπέλα μπορεί να σας πει ότι οι γυναίκες δεν γνωρίζουν πώς να επιχειρηματολογήσουν σε μια παρέα όταν είναι χωρίς την καθοδήγηση κάποιου άνδρα που να γνωρίζει πώς να τις ελέγχει. Είμαστε επιπόλαιες, εριστικές, καχύποπτες, ντροπαλές και δειλές και εξαιτίας αυτού υποπτεύομαι ότι αυτή η συντροφιά σύντομα θα διασπασθεί, χωρίς τιμή για κανέναν μας, εάν δεν βρούμε έναν καθοδηγητή άλλον από τους εαυτούς μας. Καλά θα πράτταμε εάν επιλύαμε αυτό το ζήτημα προτού αναχωρήσουμε».

Η Ελίσα, που φαίνεται να είναι η νεαρότερη, προσθέτει:

«Οι άνδρες είναι πράγματι οι ηγέτες των γυναικών, και χωρίς την καθοδήγηση τους, οι πράξεις μας σπάνια καταλήγουν σε επιτυχία. Άλλα πώς θα βρούμε αυτούς τους άνδρες;»

Η Παμπινέα, η μεγαλύτερη, βρίσκει το κουράγιο να πλησιάσει τους τρεις άνδρες στην εκκλησία, επειδή ο ένας από αυτούς είναι συγγενής της. Ας παρατηρήσουμε την αντίδραση των ανδρών:

«Αρχικά οι νεαροί άνδρες πίστεψαν ότι παίζει μαζί τους.»

Δεν μπορούσαν να πιστέψουν στ' αυτιά τους! Μια κυρία να ζητά τη συντροφιά τριών κυρίων ήταν κάτι το εντελώς ασύλληπτο, ακόμη και όταν ο μισός πληθυσμός της πόλης είχε πεθάνει!

Ο Βοκκάκιος δηλώνει στο προοίμιο του Δεκαήμερου ότι το έργο του απευθύνεται κυρίως στις γυναίκες, επειδή οι άνδρες βρίσκουν ικανοποίηση εκτός οικίας, ενώ οι γυναίκες δεν έχουν άλλους περισπασμούς για να περνούν το χρόνο τους. Και τι είδους περισπασμό προσφέρει;

Θα σας παρουσιάσω τις κύριες θεματικές που είναι παρούσες σε συγκεκριμένες ιστορίες και την επανεμφάνιση γυναικών στο ρόλο του αφηγητή σε κάθε τμήμα, σύμφωνα με την ιστοσελίδα Decameron Webiii:

Οι θεματικές που συνέλεξα αφορούν τα παρακάτω ζητήματα:

Ερωτας μεταξύ εραστών
Ερωτας εξωσυζυγικός
Άνδρες που αποπλανούν γυναίκες
Γυναίκες που αποπλανούν άνδρες
Κληρικοί που αποπλανούν γυναίκες
Μοιχεία
Πορνεία

Φαίνεται ξεκάθαρα ότι δεν μιλάμε για το Γκαλατέο (το βιβλίο της καλής συμπεριφοράς) του Μονσινιόρ ντελλα Κάζα. Ο Βοκκάκιος χρησιμοποιεί τις νουβέλες του ως παραδείγματα που θα βοηθήσουν τις γυναίκες να επιβιώσουν της ανδρικής ηγεμονίας. Οι στρατηγικές δεν υπαγορεύονται από θρησκευτικές συμπεριφορές, αλλά προέρχονται από την εμπειρία της αποτροπής του χλευασμού που επιφέρει η εξαπάτηση.

Βρήκα ενδιαφέροντα αποτελέσματα σχετικά με τις θεματικές «άνδρες που αποπλανούν γυναίκες» και «εξωσυζυγικός έρωτας». Στην πρώτη περίπτωση, οι νουβέλες που αφηγούνται γυναίκες δείχνουν μια κυριαρχία των ανδρών, οι οποίοι επιχειρούν να κλέψουν κάτι από αυτές, είτε την παρθενία τους, είτε την καλή τους πίστη. Ενώ οι ιστορίες στις οποίες δεσπόζουν οι αρσενικοί αφηγητές δείχνουν ότι οι άνδρες δεν απαξιώνουν τον έρωτα σαν ένα ζήτημα σαρκικό. Σε αυτή τη συλλογή δεκατρείς ιστορίες αφηγούνται άνδρες και μόνο δώδεκα γυναίκες! Δεν χρειάζεται να σας υπενθυμίσω ότι οι αρσενικοί ομιλητές ήταν μόλις τρεις!

Σίγουρα δεν άρεσαν στον Βοκκάκιο η πορνεία και η αποπλάνηση γυναικών από κληρικούς, επειδή είναι ανήθικοι και απατηλοί τρόποι για να αντλήσει κανείς ικανοποίηση. Ο Βοκκάκιος ήταν εξαιρετικά ειρωνικός απέναντι σε κληρικούς που προσπαθούσαν να εκμεταλλευτούν τις αφελείς θρήσκες γυναίκες.

Συνοψίζοντας την ταπεινή μου συνεισφορά σε μια καλύτερη κατανόηση του Δεκαήμερου και των γυναικείων χαρακτήρων του, θα ήθελα να κάνω μια τοποθέτηση για το θέμα που συζητούμε σήμερα απευθύνοντας μια ανοικτή ερώτηση στην οποία θα εκτιμούσα τη βοήθεια σας για να βρω την απάντηση. Η ερώτηση είναι: Η ερωτική λογοτεχνία θεωρούταν πάντα ένας χαμηλής ποιότητας κλάδος της επίσημης λογοτεχνικής παραγωγής, αλλά ποτέ δεν σταμάτησε να δημοσιεύεται και να διαβάζεται. Τι την κάνει τόσο ιδιαίτερη και τι είδους αναγνώστες προσελκύει σήμερα;

Στην περίπτωση του Βοκκάκιου μπαίνω στον πειρασμό να πω ότι εμπνεύστηκε να γράψει ένα "libro galeotto" (βιβλίο εξαπάτησης) κατά τον πέμπτο κύκλο της Κόλασης του Δάντη, όπου η Φραντσέσκα αναφέρεται σε ένα βιβλίο για το πάθος της μοιχείας μεταξύ του ιππότη Λάνσελοτ και της Γκουίνεβερ και το κατηγορήσε ως την αιτία για τη δική της μοιχεία με τον Πάολο, τον αδερφό του συζύγου της. Η Φραντσέσκα ήταν καταδικασμένη να παραμείνει για πάντα στην κόλαση, παρ' όλο που παντρεύτηκε τον Τζιαντσιόττο Μαλατέστα χωρίς καν να τον γνωρίζει. Ο Πάολο είχε σταλεί στον γάμο σαν εκπρόσωπος της οικογένειας. Δεν έσφαλε πέρα από το να ερωτευτεί το λάθος άτομο!

Στις γυναίκες δεν επιτρεπόταν να διαλέξουν αυτόν που θα αγαπούσαν, αλλά ο Βοκκάκιος κατά κάποιον τρόπο διόρθωσε αυτό το λάθος δίνοντας στις γυναίκες ένα είδος αξιοπρέπειας και δύναμης να υποτάξουν το πεπρωμένο τους. Η κληρονομιά του Δάντη είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση του αγώνα ανάμεσα στο ηθικό και το ανήθικο. Όσα συνήθως κρίνονται καταδικαστέα από την εκκλησία, αντιμετωπίζονται ως φυσιολογικά στο Δεκαήμερο.

Όσο για το ερώτημα σε ποιόν απευθύνεται αυτή η λογοτεχνία, μπαίνω στον πειρασμό να πω, σε όλους, επειδή ο Βοκκάκιος ενδιαφερόταν για την φύση του ανθρώπου. Όπως το έθεσε ο Φραντσέσκο Ντε Σάνκτις, το Δεκαήμερο είναι η «Επίγεια Κωμωδία» σε αντίθεση με τη «Θεία». Αντιπροσωπεύοντας την εποχή του, ο Δάντης άντλησε από τους φόβους, τα μυστήρια και την ασκητική έκσταση που έδρευαν στο μεσαιωνικό πνεύμα. Ο Βοκκάκιος διαμόρφωσε τη δική του εποχή ακολουθώντας μια επικούρεια οδό, όπου η ικανοποίηση έπρεπε να επιτυγχάνεται στη γη. Η Τύχη (Fortuna), η ρωμαϊκή θεότητα της μοίρας, ήταν το μόνο υπερφυσικό πλάσμα που μπορούσε να επηρεάσει την επίτευξη παντός είδους ικανοποίησης!

Θα θυμόμαστε αυτόν τον άνθρωπο ως μια άβολη εξαίρεση, ο οποίος ακόμη υποτιμάται για λόγους που δεν συνδέονται με τη λογοτεχνική του αξία. Στον τάφο του ο Τζιοβάννι ήθελε την ακόλουθη επιγραφή: "Studium fuit alma roesis", που σημαίνει «Το πάθος του ήταν η ευγενής ποίηση». Αυτή η δήλωση ακούγεται σαν ένα είδος απολογίας, η τελευταία προς την κοινωνία λογίων που δεν μπορούσαν να εκτιμήσουν το ταλέντο του. Μετάνιωσε δημόσια πολλές φορές για τη συγγραφή του Δεκαήμερου, αλλά ποτέ δεν σταμάτησε να το γράφει και να το διορθώνει, επειδή του άρεσε, όπως άρεσει και σε εμάς σήμερα!

.....

Sacred and Profane Love in the Decameron of Boccaccio

[24grammata.com/ english](http://24grammata.com/english)

by Maria Cristina Cataldo-Halkioti

Ladies and Gentlemen,

Today I am glad to talk about Italy, my country of origin, the country of poetry and love! Since the beginning of the 13th Century we come across the marvelous Sicilian production of the Poesia Aulica; then Tuscan vernacular takes over with the Poesia Cortese of Dante and the sonnets of Petrarch. Behind such a miracle there was always a woman as a source of inspiration and as the most tempting object of desire. The poet's eye could transform her either in the angel of heaven or in the angel of death! But was she an angel at all?

Since poetry cannot give a satisfying answer to this question, I am not going to talk about a poet. I'd rather introduce you to the black sheep of literature, the one who did not go with the

flow, the one who portrayed real women in flesh and blood; please, meet his Royal Highness, Giovanni Boccaccio!

Only 48 years after the birth of Dante Alighieri and 10 from that of Petrarch, the unique Giovanni came to the world in Certaldo, a village nearby Florence. It was 1313. His father was a merchant who ran his business in cooperation with one of the richest families of Florence: the Bardi. Giovanni's mother is unknown, maybe because of her poor origins. As Caitlin Williams put it in an essay on Boccaccio and women "he was raised predominately by his mother [...] and looked upon his father with some disdain".ⁱ His resentment against the father grew stronger when the man married another woman. As far as we know, the young Giovanni rejected the moral conduct of his father, though, in his private life, Giovanni collected many illegitimate children. It is true, like father like son!

Giovanni grew up in Naples, where his father held his business. The young man was surrounded by merchants. His destiny was already defined, though business did not suit him at all! He was crazy about literature, instead. He read every book he could find, all alone, without any guidance. Such an unconventional education gave Giovanni the literary skills to describe with accuracy both the wealthy aristocracy of the town and those who were providing the goods. Unfortunately, Boccaccio did not win the hostility of his eminent colleagues, who accused him of writing second class literature. In 1340, during a plague epidemic in Florence his father died. This event gave Giovanni the freedom to follow his literary dream and the inspiration to write one of the best world masterpieces: The Decameron.

Giovanni Boccaccio was in love with the Greek language and he managed to learn it. Decameron comes from Δέκα Ἡμερῶν, meaning "of ten days", the days of narration of tales called "novelle" recounted by 3 men and 7 women who took refuge in a country villa outside Florence escaping the threat of the Black Death. This group of young people, named "brigata" decided to give up all the social restrictions of their strict moral customs and felt free to tell stories full of explicit sexual references.

It is my intention to give an account of the main structure of the Decameron. Thus, I wish to explain the distance between female characters and the Courtesy model of the middle ages.

The structure of the Decameron is more complex than one can imagine. There is an external narrator, who introduces the main happenings of each day in a sort of "short sermons". There are ten official narrators: Pampinea, Filomena, Neifile, Fiammetta, Elissa, Lauretta, Emilia,

"ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ"

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Κυριακή, 01 Ιανουάριος 2012 21:26 -

Filostrato, Dioneo and Panfilo, who casually meet in the Church of Santa Maria Novella in Florence and decide to flee from the town together. Each day, for ten days, one of the participants is elected king or queen and he/she sets the theme of the tales that are going to be narrated. The only participant who is allowed to tell a story out of theme is Dioneo, because his tales are the spiciest ones!

In literary terms, the structure of the Decameron is a “cornice”, a frame, where a series of separated elements aim to render a perception of homogeneity, an idyllic bucolic scene where beautiful participants are banqueting, laughing and discussing about an ideal world. Boccaccio was fascinated by the aristocratic way of living that the rich merchants had adopted as a means to ascend the social ladder. As Vittore Brancaii cleverly argued, Boccaccio created the “epopea dei mercatanti”, that is to say a real epopee of self-made men who had substituted the old aristocratic values with materialistic ones.

The Decameron describes vices and virtues of the merchants, because it represents the new literature for bourgeois people who can afford to buy books, but who are not able to read Latin. Boccaccio writes in vernacular, the spoken dialect of Tuscany. Let us remember that the books that circulated in the Fourteenth Century were manuscripts and most of the known literature had been written in Latin. Vernacular was considered as a poor language without grammar and syntax rules, while Latin was only written and could be understood by a small minority of scholars.

Boccaccio uses Love and Fortune as dominant themes, but those themes are charged with new meanings. For instance, love is seen as something burlesque or euphoric, and the name “love” is frequently applied to mere sexual satisfaction. Fortune is understood in the wider sense of “fate”, which gives and takes possessions to the protagonists of the tales, despite the effort they put in to avoid the setbacks. Since the Decameron is tailored to a new kind of reader who wants to be entertained and amused, Boccaccio collects material from the oral tradition, like mottos, proverbs, and jokes that are an immediate source of enjoyment.

In the middle ages the word “copyright” had not been invented, yet. Boccaccio does not steal tales that circulate in his time, but he uses them to make us aware of his own view of the world and his literary taste. But his taste is not shared by his colleagues. For instance, Petrarch read the Decameron and judged it as low-quality literature, apart from the novella about Griselda that had been created by Boccaccio himself. Petrarch translated the novella into Latin and made it famous to the extent that Jeffry Chaucer included it in his Canterbury Tales, with a preface that attributed this marvelous novella to Petrarch! Time gave back the paternity of the novella to his legitimate father who had lost it without quarrelling.

The striking thing of the Decameron is that female characters are in absolute majority comparing to men. But, as far as the narration of the tales shows, women use the same explicit language as their male colleagues and the same point of view! This is to say that there are no differences about the description of copulation and embarrassing details between the two sexes. This also shows that women's social status in that particular society is limited to well known stereotypes like beauty, virginity, submission to man's will, segregation from social life and insatiable sexual appetite!

Nevertheless, in the opening of the first day, the seven ladies are portrayed according to the canons of the "modello cortese", which imposed a rigid division of sexes, to the extent that it would be inconvenient inviting or even talking to a man in public. The extreme necessity makes the young ladies put their reputation at stake, because they are convinced of being fragile creatures. Filomena, one of the female narrators, says in the church:

"Ricordivi che noi siamo tutte femine, e non ce n'ha niuna sì fanciulla, che non possa ben conoscere come le femine sien ragionate insieme e senza la provedenza d'alcuno uomo si sappiano regolare. Noi siamo mobili, riottose, sospettose, pusillanime e paurose; per le quali cose io dubito forte, se noi alcuna altra guida non prendiamo che la nostra, che questa compagnia non si dissolva troppo più tosto, e con meno onor di noi, che non ci bisognerebbe; e per ciò è buono a provvederci avanti che cominciamo."

Translation:

"Bethink you that we are all women; nor are there any here so young, but she is of years to understand how women are minded towards one another, when they are alone together, and how ill they are able to rule themselves without the guidance of some man. We are sensitive, perverse, suspicious, pusillanimous and timid; wherefore I much misdoubt, that, if we find no other guidance than our own, this company is like to break up sooner, and with less credit to us, than it should."

Elissa, who seems to be the younger one, adds:

"ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ"

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Κυριακή, 01 Ιανουάριος 2012 21:26 -

“Veramente gli uomini sono delle femine capo e senza l’ordine loro rare volte riesce alcuna nostra opera a laudevole fine; ma come possiam noi aver questi uomini?”

Translation:

“Without doubt man is woman’s head, and, without man’s governance, it is seldom that aught that we do is brought to a commendable conclusion. But how are we to come by the men?”

Pampinea, the elder one, finds the courage to approach the three men in the church because one of them is a family relative. Let us see the men’s reaction:

“I giovani si credertero primieramente essere beffati;”
“At first the young men thought she was mocking them;”

They could not believe to their ears! A lady asking for the company of three gentlemen was completely unconceivable, even when half of the population of the town had died!

Boccaccio declares in the proem of the Decameron that his work is mainly addressed to women, because men find their satisfaction outside home, while the ladies have no other distractions to pass their time. And what kind of distraction does he offer?

I will show you the main themes that are present in particular tales and the recurrence of female narrators in each section according to the Decameron Webiii:

The themes that I collected contemplate the following issues:

- * Sex between lovers
- * Sex as an affair
- * Men tricking women into sex
- * Women tricking men into sex
- * Clergy tricking women into sex

- * Adultery
- * Prostitution

It seems quite clear that we are not talking about the Galateo of Monsignor della Casa! Boccaccio uses his novellas as paradigms that will help women to survive the male hegemony. The strategies are not dictated by religious behaviors, they come from the experience in preventing the scorn of being deceived.

I found interesting results concerning “men tricking women into sex” and “sex as an affair”. In the first instance, the novellas narrated by women show a predominance of men who try to steal something from them, either their virginity or their good faith. While the tales in which male narrators are predominant show that men do not disdain sex as a matter of liaison. In this selection thirteen stories are narrated by men and only twelve by women! I do not need to remind you that the male speakers were only three!

For sure Boccaccio did not like prostitution and clergy tricking women into sex, because they are filthy ways to get one’s satisfaction by selling a fraud. Boccaccio was extremely ironic towards clergy men who tried to take sexual advantage of naïve female believers.

In concluding my modest contribution to a better understanding of the Decameron and its female characters, I would like to make a reflection on the topic we are discussing today by asking an open question that I would appreciate to answer with your help. The question is: – Erotic literature has always been considered as a low quality branch of the official literary production, but it never stopped being published and read. What makes it so special and what kind of readers is it addressed to nowadays?

In the case of Boccaccio I am tempted to say that he was inspired to write a “libro galeotto” by Dante’s fifth canto of the Inferno, where Francesca mentioned a book about the adultery passion between Sir Lancelot and Guinevere and accused it of being the cause of her own adultery with Paolo, her husband’s brother. Francesca had been condemned to stay perpetually in Hell, though she got married to Gianciotto Malatesta without even knowing him. Paolo had been sent to the wedding as a representative of the family. She made no other mistake other than falling in love with the wrong person!

"ΕΥΓΕΝΗΣ ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΓΕΙΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ ΤΟΥ ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ"

Συντάχθηκε απο τον/την administrator
Κυριακή, 01 Ιανουάριος 2012 21:26 -

Women were not allowed to choose the one they loved, but Boccaccio in some ways repaired this mistake by giving women some sort of dignity and power to subvert their destiny. Dante's legacy is crucial for understanding the fight between do's and don'ts, what is moral and what is immoral. The things that are usually determined and condemned by the church are seen as normal in the Decameron.

And about the question: who this literature is addressed to? I am tempted to say to everybody, because Boccaccio was interested in the human nature. As Francesco De Sanctis called it, the Decameron is the "Terrestre Commedia" the "Terrestrial Comedy" opposed to the "Divine". In representing his time, Dante pulled out fears, mysteries and the ascetic ecstasy that were inside the Middle Age spirit. Boccaccio reshaped his times following an epicurean point of view, where satisfaction had to be achieved on earth. Fortuna, the Roman Goddess of fate, was the only supernatural creature who could influence the accomplishment of all sorts of pleasure!

We will remember this man as an uncomfortable exception, who is still underestimated for reasons that are not connected with his literary value. On his grave Giovanni wanted the following inscription "Studium fuit alma poesis" that means: "His passion was noble poetry". This statement sounds like a sort of apology, the last one to the society of literates who were not able to appreciate his talent. He regretted being the author of the Decameron in public several times, but he never stopped writing and correcting it, because he liked it, as we like it today!

[αποκλειστικό στα 24grammata.com](http://24grammata.com)